
Uheldige hendelser i helsetjenesten

KORRESPONDANSER

TORSTEIN BERTELSEN

KJELL SYVERSEN

JAN YTTEBORG

I en artikkel i Tidsskriftet nr. 26/2000 (1) prøver Peter Hjort å belyse de mange muligheter for uheldige hendelser som kan forekomme i helsetjenesten og legenes utilstrekkelige evne og vilje til å håndtere dem på en måte som er akseptabel for pasient og pårørende. Det er "the conspiracy of silence" som hersker på dette området, hevder han.

Hjort definerer uheldige hendelser som et "utilsiktet og uønsket resultat uten hensyn til konsekvenser og årsaker". Slike uheldige hendelser skyldes slett ikke alltid feil fra legens side, understreker han.

Hjorts artikkel eller kronikk, som han korrekt nok kaller den, er basert på utstrakte litteraturstudier, men den innledes med en kasuistikk over den tragedie som rammet hans kone etter flere operasjoner. Innsetting av en skulderprotese på grunn av en langvarig polyartrose førte til reoperasjon og etter hvert til feilstilling og smerter. Knappt ett år senere ble hun igjen operert, denne gang for en tumor i bakre skallegrop. "Et stort meningeom som trykte på hjernestammen" hadde ført til at hun "ble ustø". Ved en "langvarig og vanskelig" operasjon kunne halvparten av tumor fjernes. Blødning og trykkstigning etter operasjonen gjorde reoperasjon nødvendig. Det endelige resultat ble likevel katastrofalt – lammelse, språkløshet, manglende psykisk kontakt, hjelpeløshet og rullestol.

Det kommer ikke frem hvilke forhold i sykdomsforløpet som var årsak til den tragiske utgang. Likevel kan ikke kasuistikken leses på annen måte enn som en sterk anklage mot den eller de behandlende leger om at de har begått grove feil. Denne anklagen ble ytterligere forsterket ved en opptreden i fjernsynet hvor Hjort selv demonstrerte for seerne sin kones fysiske og psykiske hjelpeløshet. Vi får ikke vite hvilke leger og hvilke avdelinger som har behandlet henne, og det er ikke opplyst noe om at Hjort som verge for sin kone har opphevet legenes

taushetsplikt, slik at de som stod ved operasjonsbordet kan fortelle hva de opplevde under den ”langvarige og vanskelige operasjonen”. Den åpenhet og ærlighet som Hjort etterlyser ved uheldige hendelser i helsetjenesten, er i denne kasuistikken forbeholdt pasientens nærmeste pårørende – Hjort selv. Han inviterer Tidsskriftets lesere til kritikk og fordømmelse av kolleger hvis navn vi bare kan gjette. Det kan knapt være ukjent for professor Hjort at implantasjon av en skulderprotese hos en eldre kvinne med osteoporose kan medføre komplikasjoner, og slett ikke at forsøk på å fjerne en stor tumor i bakre skallegrop som trykker på hjernestammen, hører til de mest risikable inngrep i nevrokirurgien. Vi savner Hjorts beskrivelse av de dilemma han selv må ha vært i når han som kvalifisert fagperson og nærmeste pårørende måtte ta standpunkt til en så risikabel operasjon med en så usikker utgang.

Slik denne artikkelen er formet, tjener den ikke til å belyse det problemkompleks forfatteren har tatt for seg. Tidsskriftet må ta belastningen for at det ikke ved en kraftig redaksjonell beskjæring har spart både de mistenkeliggjorte leger og forfatteren selv for en artikkel som tydeligvis er skrevet i dyp bitterhet over en trist skjebne.

LITTERATUR

1. Hjort P. Uheldige hendelser i helsetjenesten – forebygging og håndtering Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 3184 – 9.

Publisert: 10. januar 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. februar 2026.